

VARIANTA BETA

A DOUA EPISTOLĂ CĂTRE CORINTHENI
A SFÂNTULUI APOSTOL PAVEL

Epistola a fost scrisă de Sf. Ap. Pavel în anul 57 d. Hr., din Macedonia

CAP. 1

Mângâierile apostolului în mijlocul suferințelor.
Apărarea lui împotriva învinuirii de nestatornicie.

1:1. Pavel, prin voința lui Dumnezeu, apostol al lui Hristos Iisus, și Timotei, fratele – Bisericii lui Dumnezeu celei din Corinth, împreună cu toți sfinții care sunt în toată Ahaia:

1:2. Har vouă și pace de la Dumnezeu Tatăl nostru și de la Domnul Iisus Hristos.

1:3. Binecuvântat este Dumnezeu și Tatăl Domnului nostru Iisus Hristos, Părintele îndurărilor și Dumnezeul a toată mângâierea,

1:4. Cel ce ne mângâie pe noi în tot necazul nostru, ca să putem mângâia și noi pe cei care se află în tot necazul, prin mângâierea cu care noi înșine suntem mângâiați de Dumnezeu,

1:5. Că precum prisosesc pătimirile lui Hristos întru noi, așa prisosește prin Hristos și mângâierea noastră.

1:6. Deci fie că suntem strâmtorați, este pentru a voastră mângâiere și mântuire, fie că suntem mângâiați, este pentru a voastră mângâiere, care vă dă putere să îndurați cu răbdare aceleași suferințe pe care le suferim și noi.

1:7. Și nădejdea noastră este tare pentru voi, știind că precum sunteți părtași suferințelor, așa și mângâierii.

1:8. Căci nu voim, fraților, ca voi să nu știți de necazul nostru, care ni s-a făcut în Asia, că peste măsură, peste puteri, am fost îngreuiți, încât nu mai nădăjduiam să mai scăpăm cu viață.

1:9. Ci noi, în noi înșine, ne-am socotit ca osândiți la moarte, ca să nu ne punem încrederea în noi, ci în Dumnezeu, Cel ce înviază pe cei morți,

1:10. Care ne-a izbăvit pe noi dintr-o moarte ca aceasta și ne izbăvește și în Care nădăjduim că încă ne va mai izbăvi,

1:11. Ajutându-ne și voi cu rugăciunea pentru noi, așa încât darul acesta făcut nouă, prin rugăciunea multora, să ne fie prilej de mulțumire adusă de către mulți, pentru noi.

1:12. Căci lauda noastră aceasta este: mărturia conștiinței noastre că am umblat în lume, și mai ales între voi, în sfințenie și în curăție dumnezeiască; nu în înțelepciune trupească, ci în harul lui Dumnezeu.

1:13. Căci nu vă scriem vouă altele decât cele ce citiți și înțelegeți. Și am nădejde că veți înțelege până la capăt;

1:14. După cum ne-ați și înțeles în parte, - că noi suntem lauda voastră, precum și voi lauda noastră, în ziua Domnului nostru Iisus.

1:15. Cu această încredințare voiam să vin întâi la voi, ca să primiți a doua oară har,

1:16. Și să trec pe la voi în Macedonia și din Macedonia iarăși să vin la voi și să fiu petrecut de voi în Iudeea.

1:17. Deci, aceasta voind, m-am purtat, oare, cu ușurință? Sau cele ce hotărâsc, le hotărâsc trupește ca la mine da, da să fie și nu, nu?

1:18. Credincios este Dumnezeu, că n-a fost cuvântul nostru către voi „da” și „nu”.

1:19. Fiul lui Dumnezeu, Iisus Hristos, Cel propovăduit vouă - prin noi, prin mine, prin Silvan și prin Timotei - nu a fost „da” și „nu”, ci „da” a fost în El.

1:20. Căci toate făgăduințele lui Dumnezeu, în El, sunt „da”; și prin El - „Amin”, spre slava lui Dumnezeu prin noi.

1:21. Iar Cel ce ne întărește pe noi împreună cu voi, în Hristos, și ne-a uns pe noi este Dumnezeu,

1:22. Care ne-a și pecetluit pe noi și a dat arvuna Duhului, în inimile noastre.

1:23. Și eu chem pe Dumnezeu mărturie asupra sufletului meu, că din crutare pentru voi n-am venit încă la Corinth.

1:24. Nu că doar avem stăpânire peste credința voastră, dar suntem împreună-lucrători ai bucuriei voastre; căci stați tari în credință.

CAP. 2

Dragostea lui Pavel către Corintheni. Îi îndeamnă să ierte pe cel ce a greșit și s-a pocăit. Călătoriile și izbânzile lui Pavel.

2:1. Și am hotărât în mine aceasta, să nu vin iarăși la voi cu întristare.

2:2. Căci dacă eu vă întristez, cine este cel care să mă înveselească, dacă nu cel întristat de mine?

2:3. Și v-am scris vouă aceasta, ca nu cumva la venirea mea să am întristare de la aceia care trebuie să mă bucure, fiind încredințat despre voi toți că bucuria mea este și a voastră a tuturor.

2:4. Căci din multă supărare și cu inima strânsă de durere, v-am scris cu multe lacrimi, nu ca să vă întristați, ci ca să cunoașteți dragostea pe care o am cu prisosință către voi.

2:5. Și dacă m-a întristat cineva, nu pe mine m-a întristat, ci în parte - ca să nu spun mai mult - pe voi toți.

2:6. Destul este pentru un astfel de om pedeapsa aceasta dată de către cei mai mulți.

2:7. Așa încât voi, dimpotrivă, mai bine să-l Iertați și să-l mângâiați, ca să nu fie copleșit de prea multă întristare unul ca acesta.

2:8. De aceea vă îndemn să întăriți în el dragostea.

2:9. Căci pentru aceasta v-am și scris, ca să cunosc încercarea voastră, dacă sunteți ascultători în toate.

2:10. Iar cui îi Iertați ceva, îi Iert și eu; pentru că și eu, dacă am Iertat ceva, am Iertat pentru voi, în fața lui Hristos,

2:11. Ca să nu ne lăsăm covârșiți de satana, căci gândurile lui nu ne sunt necunoscute.

2:12. Și venind eu la Troa, pentru Evanghelia lui Hristos, și ușa fiindu-mi deschisă în Domnul,

2:13. N-am avut totuși odihnă în duhul meu, fiindcă n-am găsit pe Tit, fratele meu, ci despărțindu-mă de ei, am plecat în Macedonia.

2:14. Mulțumire fie adusă deci lui Dumnezeu, Celui ce ne face pururea biruitori în Hristos și descoperă prin noi, în tot locul, mireasma cunoștinței Sale!

2:15. Pentru că suntem lui Dumnezeu bună mireasmă a lui Hristos între cei ce se mântuiesc și între cei ce pier ;

2:16. Unora, adică, mireasmă a morții spre moarte, iar altora mireasmă a vieții spre viață. Și spre acestea cine este vrednic?

2:17. Căci nu suntem ca mulți alții, care cârciumăresc cuvântul lui Dumnezeu¹, ci grăim sincer, ca de la Dumnezeu, înaintea lui Dumnezeu și în Hristos.

CAP. 3

Pavel vorbește Corinthenilor despre sine. Litera și duhul.

Vălul lui Moise se ridică prin Hristos.

3:1. Au doară începem iarăși să spunem cine suntem? Sau nu cumva avem nevoie - cum au unii - de scrisori de laudă către voi sau de la voi?

3:2. Scrisoarea noastră sunteți voi, scrisă în inimile noastre, cunoscută și citită de toți oamenii,

3:3. Arătându-vă că sunteți scrisoare a lui Hristos, scrisă de noi, dar nu cu cerneală, ci cu Duhul Dumnezeului celui viu, nu pe table de piatră, ci pe tablele de carne ale inimii.

3:4. Și o astfel de încredințare avem în Hristos față de Dumnezeu;

3:5. Nu că de la noi înșine suntem destoinici să cugetăm ceva ca de la noi înșine, ci destoinicia noastră este de la Dumnezeu,

3:6. Cel ce ne-a învrednicit să fim slujitori ai Noului Testament, nu ai literei, ci ai duhului; pentru că litera ucide, iar Duhul face viu.

3:7. Iar dacă slujirea cea spre moarte, săpată în litere, pe piatră, a fost atât cu atâta slavă, încât fiii lui Israel nu puteau să-și ațintească ochii la fața lui Moise, din pricina slavei celei trecătoare a feței lui,

3:8. Cum să nu fie cu mai multă slavă slujirea Duhului?

3:9. Căci de a avut parte de slavă slujirea care aduce osânda, cu mult mai mult prisosește în slavă slujirea dreptății.

3:10. Și nici măcar nu este slăvit ceea ce era slăvit în această privință, față de slava cea covârșitoare.

3:11. Căci dacă ce este trecător s-a săvârșit prin slavă, cu atât mai mult ce e netrecător va fi în slavă.

3:12. Având deci o astfel de nădejde, noi lucrăm cu multă îndrăzneală,

¹ Am preluat expresia din Ediția Noului Testament de la Neamț – 1818. Iată nota ÎPS Bartolomeu Anania la acest text - „Înțelesul exact: cei ce fac trafic cu cuvântul lui Dumnezeu (Evanghelia), tratându-l ca pe o marfă mărunță, uneori falsificată, din care pot dobândi cu ușurință profituri mari”. Dicționarele mai dau și următoarele sensuri: a comericaliza lucruri mărunte, a specula, a vinde marfă contrafăcută.

3:13. Și nu ca Moise, care își punea un văl pe fața sa, ca fiii lui Israel să nu privească sfârșitul a ceea ce era trecător.

3:14. Dar mințile lor s-au învățat, căci până în ziua de azi, la citirea Vechiului Testament², rămâne același văl, neridicându-se, căci el se desființează prin Hristos;

3:15. Ci până astăzi, când se citește Moise, stă un văl pe inima lor;

3:16. Iar când se vor întoarce către Domnul, vălul se va ridica.

3:17. Căci Domnul este Duh, și unde este Duhul Domnului, acolo este libertate.

3:18. Iar noi toți, privind ca în oglindă, cu fața descoperită, slava Domnului, ne prefacem în același chip din slavă în slavă, ca de la Duhul Domnului.

CAP. 4

Sfinții cunosc slava lui Dumnezeu și nădejdea în ea îi întărește a birui toate suferințele.

4:1. De aceea, având această slujire, după cum am fost miluiți, nu ne pierdem nădejdea,

4:2. Ci ne-am lepădat de cele ascunse ale rușinii, neumblând în vicleșug, nici stricând cuvântul lui Dumnezeu, ci făcându-ne cunoscuți prin arătarea adevărului față de orice conștiință omenească înaintea lui Dumnezeu.

4:3. Iar dacă Evanghelia noastră este încă acoperită, este pentru cei pierduți,

4:4. În care Dumnezeu veacului acestuia a orbit mințile necredincioșilor, ca să nu le lumineze lumina Evangheliei slavei lui Hristos, Care este chipul lui Dumnezeu.

4:5. Căci nu ne propovăduim pe noi înșine, ci pe Hristos Iisus, Domnul; iar noi sunte slujitori vouă pentru Iisus.

4:6. Fiindcă Dumnezeu, Care a zis: "Strălucească, din întuneric, lumina" – El a strălucit în inimile noastre, ca să lumineze cunoștința slavei lui Dumnezeu, pe fața lui Hristos.

4:7. Și avem comoara aceasta în vase de lut, ca să se învedereze că puterea covârșitoare este a lui Dumnezeu și nu de la noi,

4:8. În toate pătimind necaz, dar nefiind striviți; lipsiți fiind, dar nu deznădăjduiți;

² Este pentru prima dată în istorie, când se folosește expresia „Vechiul Testament”.

4:9. Prigoniți fiind, dar nu părăsiți; doborâți, dar nu nimiciți;
4:10. Purtând totdeauna în trup moartea³ lui Iisus, pentru ca și viața lui Iisus să se arate în trupul nostru.
4:11. Căci pururea noi cei vii suntem dați spre moarte pentru Iisus, ca și viața lui Iisus să se arate în trupul nostru cel muritor.
4:12. Astfel că în noi lucrează moartea, iar în voi viața.
4:13. Dar având același duh al credinței, - după cum este scris: "Crezut-am, pentru aceea am și grăit", - și noi credem: pentru aceea și grăim,
4:14. Știind că Cel ce a înviat pe Domnul Iisus ne va învia și pe noi cu Iisus și ne va înfățișa împreună cu voi.
4:15. Căci toate le răbdăm pentru voi, pentru ca, înmulțindu-se harul să prisosească prin mai mulți mulțumirea, spre slava lui Dumnezeu.
4:16. De aceea nu ne pierdem curajul și, chiar dacă omul nostru cel din afară se vestejește, cel dinăuntru însă se înnoiește din zi în zi.
4:17. Căci necazul nostru de acum, ușor și trecător, ne aduce nouă, mai presus de orice măsură, slavă veșnică covârșitoare,
4:18. Pentru că privirea noastră nu e îndreptată spre cele ce se văd, ci la cele ce nu se văd, fiindcă cele ce se văd sunt trecătoare, iar cele ce nu se văd sunt veșnice.

CAP. 5

Trebuie să ne îmbrăcăm cu haina cea nouă, cerească, peste cea pământească. Dorința după viața veșnică. Slujirea împăcării.

5:1. Căci știm că dacă acest cort, locuința noastră pământească, se va strica, avem zidire de la Dumnezeu, casă nefăcută de mână, veșnică, în ceruri.
5:2. Căci de aceea și suspinăm, în acest trup, dorind să ne îmbrăcăm cu locuința noastră cea din cer,
5:3. Dar și dacă vom fi găsiți neîmbrăcați în acela, nu vom fi totuși goi.⁴

³ În grecește avem termenul „νέκρωσις”, tradus de unii cu „omorâre”, dar care ar însemna în acest context: *dispoziția de a muri, acceptarea benevolă a morții, gândul de a muri* etc. Urmând comentariul Sf. Ioan Gură de Aur, am considerat că nu este greșit de a folosi chiar cuvântul „moarte”, care foarte clar contrastează cu „viața” din același verset. Această traducere poate fi explicată și prin faptul că fiecare creștin, prin botez, se face părtaș morții și învierii Domnului, iar Apostolii aveau conștiința permanent trează cu privire la această părtășie la moartea și învierea Domnului, și această conștiință îi însuflețea.

5:4. Deci noi, cei ce suntem în cortul acesta, suspinăm îngreuiți, de vreme ce dorim să nu ne scoatem haina noastră, ci să ne îmbrăcăm cu cealaltă pe deasupra, ca ceea ce este muritor să fie înghițit de viață.

5:5. Iar Cel ce ne-a făcut spre aceasta este Dumnezeu, Care ne-a dat nouă arvuna Duhului.

5:6. Așadar, îndrăznind totdeauna și știind că, petrecând în trup, suntem departe de Domnul,

5:7. Căci umblăm prin credință, nu prin vedere,

5:8. Avem încredere și voim mai bine să plecăm din trup și să petrecem la Domnul.

5:9. De aceea ne și străduim ca, fie că petrecem în trup, fie că plecăm din el, să fim bineplăcuți Lui.

5:10. Pentru că noi toți trebuie să ne înfățișăm înaintea scaunului de judecată al lui Hristos, ca să ia fiecare după cele ce a făcut [cât a fost] în trup: ori bine, ori rău.

5:11. Cunoscând deci frica de Domnul, căutăm să înduplecăm pe oameni; lui Dumnezeu Îi suntem binecunoscuți, dar nădăjduiesc că suntem binecunoscuți și în cugetele voastre.

5:12. Căci nu vă spunem iarăși cine suntem, ci vă dăm prilej de laudă pentru noi, ca să aveți ce să spuneți aceluia care se laudă cu fața și nu cu inima.

5:13. Căci, dacă ne-am ieșit din minți, este pentru Dumnezeu,⁵ iar dacă suntem întregi la minte, este pentru voi.

5:14. Căci dragostea lui Hristos ne stăpânește pe noi care socotim aceasta, că dacă „Unul a murit pentru toți”, au murit deci toți.

5:15. Și a murit pentru toți, ca cei ce viază să nu mai vieze loruși, ci Aceluia care pentru ei a murit și a înviat.

5:16. De aceea, noi nu mai cunoaștem de acum pe nimeni „după trup”; chiar dacă am cunoscut pe Hristos „după trup”, acum nu-L mai cunoaștem (în acest fel).

5:17. Deci, dacă este cineva în Hristos, este făptură nouă: cele vechi au trecut, iată toate s-au făcut noi.

5:18. Și toate (acestea) sunt de la Dumnezeu, Care ne-a împăcat cu Sine prin Hristos și Care ne-a dat nouă slujirea împăcării.

⁴ La învierea de obște, chiar dacă trupul va fi lipsit de slavă și de haina virtuților, sufletul va avea totuși o haină și nu va fi cu totul gol. Despre acest lucru Sf. Pavel a vorbit mai pe larg în prima sa Epistolă către Corintheni, la cap. 15.

⁵ Se referă la nebunia pentru Dumnezeu, despre care vorbește pe larg și în prima Epistolă către Corintheni.

5:19. Pentru că Dumnezeu era în Hristos, împăcând lumea cu Sine însuși, nesocotind greșelile [oamenilor] și punând în noi cuvântul împăcării.

5:20. În numele lui Hristos, așadar, ne înfățișăm ca purtători de cuvânt, ca și cum Însuși Dumnezeu v-ar îndemna prin noi. Vă rugăm, în numele lui Hristos, împăcați-vă cu Dumnezeu!

5:21. Căci pe El, Care n-a cunoscut păcatul, L-a făcut pentru noi păcat, ca să dobândim, întru El, dreptatea lui Dumnezeu.

CAP. 6

Slujirea împăcării (continuare). Templul Dumnezeului Celui-Viu.

6:1. Fiind, dar, împreună-lucrători [cu Hristos], vă îndemnăm să nu primiți în zadar harul lui Dumnezeu.

6:2. Căci zice: "La vreme potrivită te-am ascultat și în ziua mântuirii te-am ajutat". Iată acum este „vremea potrivită”, iată acum este „ziua mântuirii”,

6:3. Și nu-i dăm nimănui prilej de poticnire, ca să nu fie slujirea noastră defăimată,

6:4. Ci în toate înfățișându-ne pe noi înșine ca slujitori ai lui Dumnezeu: în multă răbdare, în necazuri, în nevoi, în strâmtorări,

6:5. În bătai, în temniță, în tulburări, în osteneli, în privegheri, în posturi;

6:6. În curăție, în cunoștință, în îndelungă-răbdare, în bunătate, în Duhul Sfânt, în dragoste nefățarnică;

6:7. În cuvântul adevărului, în puterea lui Dumnezeu; prin armele dreptății, cele de-a dreapta și cele de-a stânga,

6:8. Prin slavă și necinste, prin defăimare și laudă; ca niște amăgitori, deși iubitori de adevăr,

6:9. Ca niște necunoscuți, deși bine cunoscuți, ca fiind pe pragul morții, deși iată că trăim, ca niște pedepsiți, dar nu uciși;

6:10. Ca niște întristați, dar pururea bucurându-ne; ca niște săraci, dar pe mulți îmbogățind; ca unii care n-au nimic, dar toate le stăpânesc.

6:11. Gura noastră s-a deschis către voi, corinthenilor; inima noastră s-a lărgit.

6:12. În inima noastră nu sunteți strâmtorați; dar noi suntem strâmtorați în inimile voastre.

6:13. Plătiți-mi și voi aceeași plată, vă vorbesc ca unor copii ai mei – lărgiți și voi inimile voastre!⁶

6:14. Nu vă înjugați la jug străin cu cei necredincioși, căci ce însoțire are dreptatea cu fărădelegea? Sau ce împărtășire are lumina cu întunericul?

6:15. Și ce învoire este între Hristos și Veliar sau ce parte are un credincios cu un necredincios?

6:16. Sau ce înțelegere este între templul lui Dumnezeu și idoli? Căci noi suntem templu al Dumnezeului celui viu, precum Dumnezeu a zis că: "Voi locui în ei și voi umbla și voi fi Dumnezeul lor și ei vor fi poporul Meu".

6:17. De aceea: "Ieșiți din mijlocul lor și vă osebiți, zice Domnul, și de ce este necurat să nu vă atingeți și Eu vă voi primi pe voi.

6:18. Și voi fi vouă tată, și veți fi Mie fii și fiice", zice Domnul Atotțiitorul.

CAP. 7

Pavel laudă ascultarea Corinthenilor și se bucură de dragostea lor.

7:1. Având deci aceste făgăduințe, iubiților, să ne curățim pe noi de toată întinarea trupului și a duhului, desăvârșind sfințenia în frica lui Dumnezeu.

7:2. Faceți-ne loc în inimile voastre! N-am nedreptățit pe nimeni; n-am vătămat pe nimeni, n-am înșelat pe nimeni.

7:3. Nu o spun spre osândirea voastră, căci v-am spus înainte că sunteți în inimile noastre, ca împreună să murim și împreună să trăim.

7:4. Multă îmi este încrederea în voi! Multă îmi este lauda pentru voi! Umplutu-m-am de mângâiere! Cu tot necazul nostru, sunt covârșit de bucurie!

7:5. Și după ce am sosit în Macedonia, trupul nostru n-a avut nici o odihnă, necăjiți fiind în tot felul: din afară lupte, dinăuntru temeri.

7:6. Dar Dumnezeu, Cel ce mângâie pe cei smeriți, ne-a mângâiat pe noi cu venirea lui Tit.

⁶ De la 6:14 și până la 7:1 Sf. Pavel face o paranteză care pare ruptă din context, după care, de la cu 7:2, revine la ideea anterioară. Întreaga epistolă e marcată de tot felul de schimbări bruște de idei și uneori reveniri la unele idei neterminate, ceea ce poate fi explicat prin mai multe lucruri, exceptând totuși părerea protestantă privind existența unor interpolări în text.

7:7. Și nu numai cu venirea lui, ci și cu mângâierea cu care el a fost mângâiat la voi. El ne-a vestit dorința voastră, plânsul vostru, râvna voastră pentru mine, ca eu mai mult să mă bucur,

7:8. Căci chiar dacă v-am întristat prin scrisoare, nu-mi pare rău, deși îmi părea rău; căci văd că scrisoarea aceea, fie și numai pentru un timp, v-a întristat.

7:9. Acum mă bucur, nu pentru că v-ați întristat, ci pentru că v-ați întristat spre pocăință. Căci v-ați întristat după Dumnezeu, ca să nu fiți întru nimic păgubiți de către noi.

7:10. Căci întristarea după Dumnezeu lucrează schimbarea⁷ spre mântuire, fără părere de rău; iar întristarea după lume⁸ lucrează moarte.

7:11. Că iată, însăși aceasta, că v-ați întristat după Dumnezeu, câtă sârguință v-a adus, ba încă și dezvinovățire și mâhnire și teamă și dorință și râvnă și ispășire! Întru totul ați dovedit că voi înșivă sunteți curați în acest lucru.

7:12. Deci, deși v-am scris, aceasta n-a fost din cauza celui ce a nedreptățit, nici din cauza celui ce a fost nedreptățit, ci ca să ne învedereze la voi sârguința voastră pentru noi, înaintea lui Dumnezeu,

7:13. De aceea, ne-am și mângâiat. Dar pe lângă mângâierea noastră, ne-am bucurat peste măsură mai ales de bucuria lui Tit, căci duhul lui s-a liniștit din partea voastră a tuturor.

7:14. Căci dacă m-am lăudat înaintea lui cu ceva pentru voi, n-am fost dat de rușine; ci precum toate vi le-am grăit întru adevăr, așa și lauda noastră pentru Tit s-a făcut adevăr,

7:15. Și inima lui este și mai mult deschisă pentru voi, aducându-și aminte de ascultarea voastră a tuturor, cum l-ați primit „cu frică și cu cutremur”⁹.

7:16. Mă bucur că în toate pot să mă încred în voi.

⁷ În original avem cuvântul „μετάνοια”, care literalmente înseamnă „schimbarea minții” sau „schimbarea modului de a gândi”. În românește, pentru această noțiune, se folosește termenul de origine slavă: „pocăință / căință”. Acest termen a căpătat mai mult un sens moralist-pietist, decât unul autentic duhovnicesc, care să aibă în vedere schimbarea lăuntrică a celui care se pocăiește. De aceea, am considerat că, în acest context, ar fi mai potrivit să folosim anume cuvântul „schimbare”, mai ales că avem expresia mai complexă și suficient de clară: „a lucra schimbarea spre mântuire”. Desigur nu avem pretenția ca acest cuvânt să înlocuiească peste tot (de acum încolo) cuvântul „pocăință / căință”.

⁸ Cu sensul de *cele ale lumii*.

⁹ Cf. Ps. 2:11

CAP. 8

Pavel laudă pe creștinii din Macedonia pentru strângerea de ajutoare și îndeamnă și pe Corintheni să facă și ei asemenea.

8:1. Și vă fac cunoscut, fraților, despre harul lui Dumnezeu cel dăruit în Bisericile Macedoniei –

8:2. Că în multa lor încercare de necaz, prisosul bucuriei lor și sărăcia lor cea adâncă au sporit în bogăția dărnicii lor,

8:3. Căci mărturisesc că de voia lor au dat, după putere și peste putere,

8:4. Cu multă rugămintă cerând har de a lua și ei parte la ajutorarea sfinților.

8:5. Și au făcut nu după cum am nădăjduit, ci s-au dat pe ei înșiși întâi Domnului și apoi nouă, prin voia lui Dumnezeu,

8:6. Încât am rugat pe Tit să ducă până la capăt această colectă începută la voi;¹⁰

8:7. Deci precum întru toate prisosiți – în credință, în cuvânt, în cunoștință, în orice sârguință, în iubirea voastră către noi – așa și în aceasta să prisosiți.

8:8. Nu o spun ca o poruncă, ci ca prin sârguința altora să pun la încercare și curăția dragostei voastre.

8:9. Căci cunoașteți harul Domnului nostru Iisus Hristos, că El, bogat fiind, pentru voi a sărăcit, ca voi cu sărăcia Lui să vă îmbogățiți.¹¹

8:10. În această privință vă dau un sfat spre folos, mai ales că ați și început a face, iar gândul îl aveți încă de anul trecut:¹²

8:11. Duceți dar acum până la capăt fapta, ca precum ați fost gata să voiți, tot așa să și îndepliniți din ce aveți.

8:12. Căci dacă este vorba de bunăvoință, ea este primită după cât o are cineva, nu după cât nu o are.

8:13. Și nu-i vorba de a-i ușura pe alții spre a vă împovăra pe voi, ci ca să fie parte-dreaptă:¹³

8:14. Prisosița voastră să îplinească lipsa aceloră, pentru ca și prisosița lor să îplinească lipsa voastră; așa se face parte-dreaptă,

¹⁰ Am făcut o traducere liberă, pentru a fi cât mai clară ideea.

¹¹ Aici Sf. Pavel face trimitere la cheneză Fiului lui Dumnezeu (vezi și Filipeni, cap. II).

¹² Majoritatea traducerilor de până acum (la acest verset) au fost niște calchieri lexicale după original, ideea rămânând în mare parte neclară.

¹³ Literal – „egalitate”.

8:15. Precum este scris: "Celui cu mult nu i-a prisosit, și celui cu puțin nu i-a lipsit".

8:16. Mulțumire fie adusă lui Dumnezeu, Care a dat aceeași râvnă pentru voi în inima lui Tit.

8:17. Căci, pe de o parte, a primit îndemnul nostru, iar, pe de altă parte, făcându-se și mai sânguitor, de bună voie a plecat către voi.

8:18. Și am trimis împreună cu el și pe fratele a cărui laudă, întru Evanghelie, este în toate Bisericile;

8:19. Dar nu numai atât, ci este și ales¹⁴ de către Biserici să fie însoțitor în această lucrare¹⁵ slujită de noi, spre slava Domnului și spre [încredințarea] buneivoinței noastre.

8:20. Prin aceasta ne ferim ca să nu ne defăimeze cineva, în această îmbelșugată strângere de daruri, de care ne îngrijim noi.

8:21. Pentru că ne îngrijim de cele bune nu numai înaintea Domnului, ci și înaintea oamenilor.

8:22. Și l-am trimis împreună cu ei și pe un alt frate de-al nostru, căruia în multe și de multe ori i-am încercat sânguința, iar acum este și mai sânguitor, prin multa încredere în voi.

8:23. Astfel, dacă e vorba de Tit, el este însoțitorul meu și împreună-lucrător la voi; dacă e vorba despre frații noștri, ei sunt trimiși¹⁶ ai Bisericilor și slavă a lui Hristos.

8:24. Arătați deci către ei, în fața Bisericilor, dovada dragostei voastre și a laudei noastre pentru voi.

CAP. 9

Strângerea de ajutoare trebuie făcută în grabă.

Răsplata binefacerilor.

9:1. Despre slujirea sfinților îmi este de prisos să vă scriu,

¹⁴ După original ar reieși că acest frate a fost „hirotonit”, dar termenul trebuie înțeles în sens larg de *alegere*, pentru că anume acesta este sensul primar al cuvântului „hirotonie” - *alegere prin ridicarea mâinii (vot)*. „Punerea mâinilor” în sensul hirotoniei de azi, este numită în izvoarele primare: „hirotésie”.

¹⁵ În capitolul 8 din această Epistolă, darurile pe care trebuia să le strângă Tit și însoțitorii lui, dar și însăși această lucrare filantropică este numită în text: „har” (la diferite forme). Aceasta face ca textul să fie uneori foarte neclar și din acest motiv, ultimile traduceri românești înlocuiesc peste tot „har” cu „dar”, dar aceasta rezolvă problema doar în parte. Noi am tradus nuanțat, în funcție de context și de comentariile la text, pentru a face clar conținutul și fără a ne abate prea mult de la original.

¹⁶ Deși în grecește aici avem cuvântul „apostol”, traducerea trebuie făcută cu sensul larg de „trimis”, așa cum au și făcut-o cei mai mulți.

9:2. Căci știu bunăvoința voastră, pentru care vă laud și către macedoneni, spunându-le că Ahaia s-a pregătit [încă] din anul trecut; și râvna voastră a însuflețit pe cei mai mulți.

9:3. Am trimis totuși pe [acești] frați, ca lauda noastră pentru voi, în privința aceasta, să nu fie zadarnică, ci să fiți gata, precum ziceam,

9:4. Ca nu cumva, când macedonenii vor veni împreună cu mine și vă vor găsi nepregătiți, să fim rușinați noi, ca să nu zicem voi, în această laudă încrezătoare.

9:5. Am socotit deci că este nevoie să îndemn pe frați să vină înaintea mea la voi și să pregătească darul vostru cel făgăduit, ca el să fie gata așa ca un act de bunăvoință¹⁷, nu ca unul de zgârcenie.

9:6. Și vă mai spun: Cel ce seamănă cu zgârcenie, cu zgârcenie va și secera, iar cel ce seamănă cu dărnicie, cu dărnicie va și secera.

9:7. Fiecare să dea cum socotește cu inima sa, nu cu părere de rău sau de silă, căci Dumnezeu iubește pe cel care dă cu bucurie¹⁸.

9:8. Și Dumnezeu poate să înmulțească tot harul la voi, ca, având totdeauna toată îndestularea în toate, să prisiți spre tot lucrul bun,

9:9. Precum este scris: "Împărțit-a, dat-a săracilor; dreptatea Lui rămâne în veac"¹⁹.

9:10. Iar Cel ce dă sămânță semănătorului și pâine spre mâncare, vă va da și va înmulți sămânța voastră și va face să crească roadele dreptății voastre,

9:11. Ca întru toate să vă îmbogățiți, spre toată dărnicia care aduce prin noi mulțumire lui Dumnezeu.

9:12. Pentru că slujirea acestei lucrări²⁰ nu numai că împlinește lipsurile sfinților, ci prisosește prin multe mulțumiri în fața lui Dumnezeu,

9:13. Căci văzând ei dovada acestei slujiri, îl vor slăvi pe Dumnezeu pentru supunerea voastră în mărturisirea Evangheliei lui Hristos și pentru sinceritatea în comuniunea cu ei și cu toți,

9:14. [Că ei și acum,] în rugăciunea lor, își arată dorul față voi, pentru harul lui Dumnezeu cel ce prisosește în voi.

¹⁷ Literar – *binecuvântare*. În capitolul 9, darurile strânse pentru ajutorarea creștinilor din Ierusalim sunt numite adeseori „binecuvântare / εὐλογία”, dar la traducere, așa cum au făcut-o cei mai mulți, au fost preferați diferiți termeni, în funcție de context.

¹⁸ Parafrazare liberă după Sirah 35:8-10.

¹⁹ Cf. Ps. 111:8

²⁰ În grecește: „liturghie”. Este vorba de slujirea socială a Bisericii, care în vechime putea fi numită și liturghie. Abia mai târziu termenul s-a restrâns la slujba euharistică a Bisericii.

9:15. Lui Dumnezeu mulțumire pentru darul Său cel negrăit.

CAP. 10

Pavel este același - și fiind de față și lipsind.

Ferirea de cei mincinoși.

10:1. Însumi eu, Pavel, vă îndemn prin blândețea și îngăduința lui Hristos - eu care de față sunt smerit între voi, dar, în lipsă, îndrăznesc față de voi –

10:2. Vă rog, dar, să nu mă siliți, când voi fi de față, să îndrăznesc cu încrederea cu care cred că voi îndrăzni împotriva unora, care ne socotesc că umblăm după trup.

10:3. Pentru că, deși umblăm în trup, nu ne luptăm trupește.

10:4. Căci armele luptei noastre nu sunt trupești, ci puternice înaintea lui Dumnezeu, spre dărâmarea întăriturilor. Așa surpăm noi iscodirile minții,

10:5. Și toată trufia care se ridică împotriva cunoașterii lui Dumnezeu și tot gândul îl robim, spre ascultarea lui Hristos,

10:6. Și suntem gata să pedepsim toată neascultarea, atunci când supunerea voastră va fi deplină.

10:7. Să privim lucrurile deschis: dacă cineva are încredere în sine că este al lui Hristos, [atunci] să aibă în vedere că tot așa suntem și noi.

10:8. Și chiar de mă voi lăuda, ceva mai mult, cu puterea pe care ne-a dat-o Domnul spre zidirea, iar nu spre dărâmarea voastră, nu mă voi rușina.

10:9. Dar nu vreau să par, ca și cum v-aș înfricoșa prin scrisori,

10:10. Că și așa ei zic: „Scrisorile lui sunt grele și tari, dar înfățișarea trupului lui este slabă și cuvântul lui este vrednic de dispreț.”

10:11. Cel ce vorbește astfel să-și dea seama că așa cum suntem cu cuvântul prin scrisori, când nu suntem de față, tot așa suntem și cu fapta, când suntem de față.

10:12. Căci nu îndrăznim să ne numărăm sau să ne asemănăm cu unii care se laudă singuri; dar aceia, măsurându-se și asemănându-se pe ei cu ei înșiși, nu au pricepere.

10:13. Noi însă nu ne vom lăuda fără măsură, ci după măsura dreptarului²¹ pe care ni l-a arătat Dumnezeu: acela de a ajunge [iarăși] la voi.

10:14. Și nu întrecem acest dreptar prin faptul că vrem să venim [iarăși] la voi, căci noi am fost primii care v-am adus Evanghelia lui Hristos,²²

10:15. Deci nu ne lăudăm peste măsură și nu cu ostenele altora. Avem și nădejdea că odată cu creșterea credinței voastre, vom crește și noi pentru voi, după măsura noastră și chiar mai mult,

10:16. Ca să propovăduim Evanghelia și în ținuturile de dincolo de voi, dar fără să ne lăudăm cu măsură străină, în cele ce alții au lucrat.

10:17. Iar cel ce se laudă, în Domnul să se laude.

10:18. Pentru că nu cel ce se laudă singur poate fi socotit bun²³, ci acela pe care Domnul îl laudă.

CAP. 11

Împotriva apostolilor mincinoși.

Pavel arată virtuțile și ostenele sale.

11:1. O, de mi-ați îngădui puțină nebunie! Și cred că-mi îngăduiți,

11:2. Căci vă râvnesc pe voi cu râvna lui Dumnezeu, pentru că v-am logodit unui singur bărbat, ca să vă înfățișez lui Hristos fecioară neprihănită.

11:3. Dar mă tem ca nu cumva, precum șarpele a amăgit pe Eva în viclenia lui, tot așa să se abată și gândurile voastre de la curăția și nevinovăția cea în Hristos.

²¹ „Dreptar” în grecește - „canon”, care literar înseamnă normă, iar aici are sensul delimitării sau fixării spațiului de propovăduire a Evangheliei de Însuși Dumnezeu. Deci Sf. Pavel vrea să spună că traseul și regiunile în care el propovăduiește nu sunt alese la întâmplare sau după mintea omenească, ci sunt delimitate / fixate printr-o rânduială a lui Dumnezeu, pe care el ca Apostol (trimis) nu o poate încălca nici în sensul pozitiv, nici în cel negativ.

²² Versetele 13-14 au fost traduse într-o formă mai liberă, pentru a face clară ideea. Aici Sf. Ap. Pavel se apăra față de corinthenii instigați de unii falși apostoli, care zădărniceau misiunea lui Pavel în Corint. El arată că misiunea pe care o face el i-a fost fixată de Dumnezeu și chiar dacă va trebui să revină în vizită la ei, prin aceasta nu face decât să-și îndeplinească slujirea încredințată de Domnul.

²³ Cu sensul de „autentic”.

11:4. Căci dacă cel ce vine vă propovăduiește un alt Iisus, pe care noi nu l-am propovăduit sau luați un alt duh, pe care nu l-ați luat, sau altă evanghelie pe care nu ați primit-o, - voi l-ați îngădui foarte bine.

11:5. Dar eu socotesc că nu sunt cu nimic mai prejos decât cei care se dau (acum la voi) drept mari „apostoli”²⁴.

11:6. Și chiar dacă sunt neiscusit în cuvânt, nu însă în cunoștință; și v-am dovedit aceasta pe deplin întru toate.

11:7. Sau am făcut păcat că v-am propovăduit în dar Evanghelia lui Dumnezeu, smerindu-mă pe mine însumi, pentru ca voi să vă înălțați?

11:8. Am împovărat alte Biserici, luând plată, ca să vă slujesc pe voi.

11:9. Și de față fiind la voi și în lipsuri aflându-mă, n-am făcut supărare nimănui. Căci în cele ce mi-au lipsit, m-au îndestulat frații veniți din Macedonia. Și în toate m-am păzit și mă voi păzi, să nu vă fiu povară.

11:10. Este în mine adevărul lui Hristos, că lauda aceasta nu-mi va fi îngădită în ținuturile Ahaei.

11:11. De ce? Oare pentru că nu vă iubesc? Dumnezeu știe!

11:12. Dar ceea ce fac, voi face și în viitor, ca să tai pricina celor ce poftesc pricină, pentru a se afla ca și noi în ceea ce se laudă.

11:13. Pentru că unii ca aceștia sunt apostoli mincinoși, lucrători vicleni, care iau chip de apostoli ai lui Hristos.

11:14. Nu este de mirare, deoarece însuși satana se preface în înger al luminii.

11:15. Nu este deci lucru mare dacă și slujitorii lui iau chip de slujitori ai dreptății, al căror sfârșit va fi după faptele lor.

²⁴ Dacă ar fi să traducem în limba modernă expresia Sfântului Pavel, am putea traduce în felul următor: „...socotesc că nu sunt cu nimic mai prejos decât acești super-apostoli”. Aici autorul îi ironizează pe cei care propovăduiau în Corint, defăimând persoana și lucrarea lui Pavel. Apostolul arată în același timp că el este mai mare decât ei, chiar dacă aparent părea „neiscusit” (v. 11). Întreg capitolul și chiar aproape întreaga epistolă este o apologie a Sf. Pavel în fața unor falși apostoli care au apărut în Corint, de aceea și textul trebuie să arate clar tonul ironic cu care scrie Sf. Pavel. Acest lucru nu numai că nu era clar, ci chiar era invers în vechea variantă de traducere „cei mai mari dintre apostoli”, care te putea duce cu gândul la Petru, Iacov și Ioan (cf. Gal. 2:9) – stâlpii apostolilor. Dar e mai mult decât evident că nu despre aceasta este vorba, chiar dacă și unii Sfinți Părinți au crezut că Sf. Pavel ar face referire aici la cei mai importanți dintre cei 12 Apostoli. Faptul că Pavel era apostol ca și Petru (Chefa) sau ceilalți, a fost clarificat încă în prima epistolă (cap. 3-4), iar acum, așa cum foarte limpede se vede în text, e vorba despre niște falși apostoli.

11:16. Iarăși zic: Să nu mă socotească cineva că sunt fără minte, iar de nu primiți-mă măcar ca pe un fără-de-minte, ca să mă laud și eu puțin.

11:17. Ceea ce grăiesc, nu după Domnul grăiesc, ci ca în neînțelepție, în această stare de laudă.

11:18. Deoarece mulți se laudă după trup, mă voi lăuda și eu.

11:19. Pentru că voi, înțelepți fiind, îngăduiți bucuros pe cei neînțelepți.

11:20. Căci de vă robește cineva, de vă mănâncă cineva, de vă ia ce e al vostru, de vă privește cineva cu mândrie, de vă lovește cineva peste obraz, – răbdați.

11:21. Spre necinste o spun, că noi ne-am arătat slabi. Dar în orice ar cuteza cineva - întru neînțelepție zic, – cutez și eu!

11:22. Sunt ei evrei? Sunt și eu. Sunt ei israeliți? Israelit sunt și eu.²⁵ Sunt ei sămânța lui Avraam? Sunt și eu.

11:23. Sunt ei slujitori ai lui Hristos? Nebunește spun: eu nu mai mult ca ei! În osteneli mai mult, în închisori mai mult, în bătaii peste măsură, la moarte adeseori.

11:24. De la iudei, de cinci ori am luat patruzeci de lovituri de bici fără una.

11:25. De trei ori am fost bătut cu vergi; o dată am fost bătut cu pietre; de trei ori s-a sfărâmat corabia cu mine; o noapte și o zi am petrecut în largul mării.

11:26. În călătorii adeseori, în primejdii de râuri, în primejdii de la tâlhari, în primejdii de la neamul meu, în primejdii de la păgâni; în primejdii în cetăți, în primejdii în pustie, în primejdii pe mare, în primejdii între frații cei mincinoși;

11:27. În osteneală și în trudă, în privegheri adeseori, în foame și în sete, în posturi de multe ori, în frig și în lipsă de haine.

11:28. Pe lângă cele din afară, ceea ce mă împresoară în toate zilele este grija de toate Bisericile.

11:29. Cine este slab și eu să nu fiu slab? Cine se smintește și eu să nu ard?

²⁵ Evreii erau credincioșii religiei iudaice din diaspora, iar israeliții – credincioșii iudei din ținutul Israelului (Palestina). Între cele două ramuri ale iudaismului existau anumite divergențe, dar Sf. Pavel, deși născut în diaspora iudaică, a ținut cu strictețe toate prescripțiile Legii și a mergea regulat la Templu, deci își putea declara apartenența la oricare dintre cele două tabere – deși după venirea lui Hristos acest lucru nu mai valora nimic.

11:30. Dacă trebuie să mă laud, mă voi lăuda cu cele ale slăbiciunii mele!

11:31. Dumnezeu și Tatăl Domnului nostru Iisus, Cel ce este binecuvântat în veci, știe că nu mint!

11:32. În Damasc, dregătorul regelui Areta păzea cetatea Damascului, ca să mă prindă,

11:33. Și printr-o fereastră am fost lăsat în jos, peste zid, într-un coș, și am scăpat din mâinile lui.

CAP. 12

Vedeniile cerești ale lui Pavel. Boldul cărnii.

Pavel va veni în curând la Corint.

12:1. Dacă trebuie să mă laud, nu-mi este de folos, dar voi veni totuși la vedenii și la descoperiri de la Domnul.

12:2. Cunosc un om în Hristos, care acum paisprezece ani - fie în trup, nu știu; fie în afară de trup, nu știu, Dumnezeu știe - a fost răpit unul ca acesta până la al treilea cer.

12:3. Și-l știu pe un astfel de om - fie în trup, fie în afară de trup, nu știu, Dumnezeu știe -

12:4. Că a fost răpit în rai și a auzit cuvinte de nespus, pe care nu se cuvine omului să le grăiască.

12:5. Pentru unul ca acesta mă voi lăuda; iar pentru mine însumi nu mă voi lăuda decât numai în slăbiciunile mele.

12:6. Căci chiar dacă aș vrea să mă laud, nu voi fi fără minte, căci voi spune adevărul; dar mă feresc de aceasta, ca să nu mă socotească nimeni mai presus decât ceea ce vede sau aude de la mine.

12:7. Și pentru ca să nu mă trufesc cu măreția descoperirilor, datu-mi-s-a mie un ghimpe în trup, un înger al satanei, să mă bată peste obraz, ca să nu mă trufesc.

12:8. Pentru aceasta de trei ori am rugat pe Domnul ca să-l îndepărteze de la mine;

12:9. Și mi-a zis: „Îți este de ajuns harul Meu, căci puterea Mea se desăvârșește în slăbiciune”. Deci, foarte bucuros, mă voi lăuda mai ales întru slăbiciunile mele, ca să locuiască în mine puterea lui Hristos.

12:10. De aceea mă bucur în slăbiciuni, în defăimări, în nevoi, în prigoniri, în strâmtorări pentru Hristos, căci, când sunt slab, atunci sunt tare²⁶.

12:11. M-am făcut ca unul fără minte, laudându-mă. Voi m-ați silit! Căci se cuvenea să vorbiți voi de bine despre mine, pentru că nu sunt cu nimic mai prejos decât cei care se dau drept mari „apostoli”²⁷, deși nu sunt nimic.

12:12. Dovezile mele de apostol s-au arătat la voi în toată răbdarea, prin semne, prin minuni și prin puteri.

12:13. Căci cu ce sunteți voi mai prejos decât celelalte Biserici, decât numai că eu nu v-am fost povară? Dăruiți-mi mie această nedreptate.

12:14. Iată, a treia oară sunt gata să vin la voi și nu vă voi fi povară, căci nu caut ale voastre, ci pe voi. Pentru că nu copiii sunt datori să agonisească pentru părinți, ci părinții pentru copii.

12:15. Deci eu foarte bucuros voi cheltui și mă voi cheltui pentru sufletele voastre, deși, iubindu-vă mai mult, eu sunt iubit mai puțin; dar fie!

12:16. Eu nu v-am împovărat [cu nimic], ci fiind isteț v-am prins cu meșteșug.²⁸

12:17. Oare am profitat eu de vreunul din cei pe care i-am trimis?

12:18. L-am rugat pe Tit și împreună cu el am trimis pe un frate. A profitat oare Tit de voi? N-am umblat noi în același duh? N-am călcat noi pe aceleași urme?

12:19. De mult vi se pare că ne apărăm față de voi. Dar noi grăim în Hristos, înaintea lui Dumnezeu. Și toate acestea, iubiții mei, pentru zidirea voastră.

12:20. Căci mă tem ca nu cumva venind, să nu vă găsesc pe voi așa precum voiesc, iar eu să fiu găsit de voi așa precum nu voiți; mă tem adică de certuri, de pizmă, de mâinii, de întărâtări, de clevetiri, de murmure, de îngâmări, de tulburări;

12:21. Mă tem ca nu cumva, venind iarăși, să mă umilească Dumnezeul meu la voi și să plâng pe mulți care au păcătuit înainte și nu s-au pocăit de necurăția și de desfrânarea și de necumpătarea pe care le-au făcut.

²⁶ E vorba de tăria care vin prin har și credință.

²⁷ Vezi nota 24.

²⁸ E vorba de o strategie pozitivă de convingere.

CAP. 13

Apropiata venire în Corinth.

Îndemnuri la viața de bună orânduială.

13:1. A treia oară vin la voi. În gura a doi sau trei martori va sta tot cuvântul.

13:2. Am spus dinainte și spun iarăși dinainte, ca atunci când am fost de față a doua oară, și acum, nefiind de față, scriu celor ce au păcătuit înaintea și tuturor celorlalți că, de voi veni iarăși, nu voi cruța,

13:3. De vreme ce voi căutați dovadă că Hristos grăiește întru mine, Care nu este slab față de voi, ci puternic în voi.

13:4. Căci, deși a fost răstignit din slăbiciune, din puterea lui Dumnezeu este însă viu. Și noi suntem slabi întru El, dar vom fi împreună cu El, prin puterea lui Dumnezeu care este în voi.

13:5. Cercetați-vă pe voi înșivă dacă sunteți în credință; încercați-vă pe voi înșivă. Sau nu vă cunoașteți voi singuri bine că Hristos Iisus este întru voi? Afară numai dacă nu sunteți neîncercați.

13:6. Nădăjduiesc însă că veți cunoaște că noi nu suntem neîncercați.

13:7. Și ne rugăm lui Dumnezeu ca să nu săvârșiți voi nici un rău, nu ca să ne arătăm noi încercați, ci pentru ca voi să faceți binele, iar noi să fim ca niște netrebnici.

13:8. Căci n-avem nici o putere împotriva adevărului; avem [doar] pentru adevăr.

13:9. Căci ne bucurăm când noi suntem slabi, iar voi sunteți tari. Aceasta și cerem în rugăciunea noastră: desăvârșirea voastră.

13:10. Pentru aceea vă scriu acestea, nefiind de față, ca atunci, când voi fi de față, să nu cutez cu asprime, după puterea pe care mi-a dat-o Domnul spre zidire, iar nu spre dărâmare.

13:11. Deci, fraților, bucurați-vă! Desăvârșiți-vă, mângâiați-vă, fiți uniți în cuget, trăiți în pace și Dumnezeul dragostei și al păcii va fi cu voi.

13:12. Îmbrățișați-vă unii pe alții cu sărutare sfântă. Sfinții toți vă îmbrățișează.

13:13. Harul Domnului nostru Iisus Hristos și dragostea lui Dumnezeu și împărtășirea Sfântului Duh să fie cu voi cu toți!